

ת"פ 26556/12/16 - מדינת ישראל נגד דרבה מולה, אדיס אקלילו- עניינו הסתיים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 26556-12-16 מדינת ישראל נ' מולה ואח'

לפני
בעניין: כבוד השופטת חנה מרים לומפ
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רינת בן יעקב
פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המאשימה

נגד

1. דרבה מולה
ע"י ב"כ עו"ד ליאור כהנא
2. אדיס אקלילו- עניינו הסתיים

הנאשמים

גזר-דין בעניינו של נאשם 1

רקע

1. בדיון מיום 10.9.17 הורשע נאשם 1 (להלן: "הנאשם") במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של דרישת נכס באיומים לפי סעיף 404 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). הצדדים לא הגיעו להסכמה בעניין העונש, אך הוסכם כי יתקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם טרם הטיעונים לעונש.
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 7.12.16 בסמוך לשעה 22:30 ליד מכולת "מרקטו" שברח' הנרקיס בבית שמש ניגשו הנאשמים ל-מ' (להלן: "המתלונן") ולחברו ארז יפלח (להלן: "ארז"). נאשם 1 ניגש למתלונן ולחץ את ידו בחוזקה ושאל "מה אתה עושה דאוונים", המתלונן ניסה להתרחק מנאשם 1 וארז ניסה להפריד ביניהם. הנאשמים אמרו לארז שיזוז לפני שיקבל מכות, ונאשם 2 אמר לארז שלא יתערב, כי לא יקרה למתלונן כלום.
3. נאשם 1 תפס בחולצתו של המתלונן וגרר אותו למדרגות שממול למכולת ואמר לו "בוא לפה לפני שתקבל מכות". נאשם 1 דרש לדעת מה יש בכיסיו של המתלונן, אשר בשל חששו מנאשם 1 הוציא מכיסיו מפתחות, מצית ומכשיר טלפון נייד מסוג גלקסי J7. בנוסף, נאשם 1 ערך חיפוש ידני על גופו של המתלונן. נאשם 1 אמר למתלונן להחזיר את הדברים לכיסו מלבד מכשיר הטלפון הנייד, וכן הורה לו להוציא את הסיים ואת כרטיס הזיכרון ולאחר מכן אמר לו "תזדיין מפה". המתלונן ביקש מכשיר הטלפון הנייד בחזרה ונאשם 1 אמר לו "אתה רוצה שאני אדקור אותך?". המתלונן נבהל ואמר "בבקשה לא". נאשם 1 אמר למתלונן שאם תגיע אליו משטרה אז הוא

"ידקור אותו בפנים ובכל הגוף" ונטל עמו את הטלפון הנייד של המתלונן.

4. בד בבד, נאשם 2 דרש מארז שיחזיר לו 50 ₪ ואיים עליו, כי אם לא יביא את הכסף הוא יטפל בו. בתגובה לדברים אלה הסכים ארז לרשום את הבירות ששתה נאשם 2 על חשבונו במכולת. כן נאשם 2 ואדם אחר שזהותו אינה ידועה למאשימה, אמרו למתלונן להגיד, כי הוא מכר את הטלפון הנייד לנאשם 1 אחרת הם ירצחו אותו, והוסיפו שהם כבר ידאגו להחזיר לו את הטלפון הנייד.

5. נאשם 2 הודה אף הוא במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, ואף בעניינו הצדדים טענו לעונש באופן חופשי לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן. בסופו של יום, מאחר שדובר בצעיר על סף גיל הקטינות, שעמד לפני גיוס ועבר הליך של שיקום, ובהתחשב בחלקו הפחות מרכזי בביצוע העבירות, וכן בכך שהודה בעבירה של איומים והדחה בעדות, שהן עבירות מסוג עוון, החלטתי בישיבת יום 20.11.17, לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף 280 שעות וצו מבחן למשך שנה. בהמשך, בעקבות השתלבותו בשירות צבאי קרבי ובהמלצת שירות המבחן, הפחתתי את היקף שעות השירות לתועלת הציבור ל-250 שעות.

תסקיר שירות מבחן

6. בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירי שירות מבחן. מהתסקיר מיום 7.2.18 עולה, כי הנאשם בן 23, רווק, יליד אתיופיה, משפחתו מונה זוג הורים ושבעה ילדים והוא הרביעי בסדר הלידה. הנאשם עלה עם בני משפחתו לישראל בגיל 7, למד כשנתיים בבית ספר יסודי ובהמשך השתלב, בעקבות קשיים לימודיים, בכיתה מקדמת. בעקבות קשיים אלה, וכן בשל קשיים חברתיים, הומלץ, כי יעבור למסגרת לימוד חוץ ביתית, ובכיתה ט' הוא למד למשך שנה בפנימייה. בסיומה של אותה שנה, חזר הנאשם לבית משפחתו וסירב להמשיך בלימודיו. בהמשך, עבד הנאשם בעבודות מזדמנות, חבר לחברת שוליים והתנסה בחומרים פסיכו-אקטיביים, צרך אלכוהול עד כדי שכרות והעמיק את מעורבותו בפלילים.

7. עוד עולה מהתסקיר, כי התנהגותו של הנאשם חריגה להתנהגות בני משפחתו, המנהלים אורח חיים נורמטיבי, כאשר הנאשם ציין לפני קצין המבחן שהוא מרד בהוריו ולא נענה למוסכמות עוד מגיל 14. מהתסקיר עולה תמונה של מי שמגיל 14 נוהג לשתות עד כדי שכרות בתדירות של שלוש עד ארבע פעמים בשבוע, צורך סמי רחוב, ועל אף ניסיון לשלבו בקהילה טיפולית "מלכישוע", הוא נשר ממנה כעבור שלושה חודשים, משום שהתקשה לשתף פעולה במסגרת הטיפול.

8. ההיסטוריה העבריינית של הנאשם כוללת הרשעות קודמות בעבירות רכוש, אלימות והפרת הוראה חוקית. הנאשם החל את מעורבותו בפלילים בהיותו בן 16, ובין השנים 2012 ועד 2015 הוא נדון לשלושה עונשי מאסר, ובהם מאסר למשך 14 חודשים.

9. באשר לביצוע העבירה, הנאשם לקח אחריות על מעשיו, ומסר שהרקע לאירוע הוא הלואה שהלווה למתלונן אשר הוא מצדו לא החזירה. על כן הנאשם לקח את מכשיר הטלפון הנייד עד להחזרת החוב. הנאשם

תיאר לפני קצין המבחן את תחושות התסכול וחוסר צדק, אשר הוא חש כתוצאה מכך שהוא הורשע בפלילים, בעוד שהמתלונן לא החזיר לו את כספו. עם זאת, הודה באופי הכוחני והעברייני של התנהגותו, דבר שלדבריו אפיין את התנהגותו באותה עת. קצין המבחן התרשם, כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות מלאה לביצוע העבירה, חש תחושת קורבנות ומתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן.

10. במסגרת צו פיקוח מעצרים, שהוטל על הנאשם במסגרת הדיון במעצרו בתיק זה, הוא הופנה על ידי שירות המבחן לקהילה הטיפולית "בית אור אביבה". הנאשם שוהה במסגרת קהילה זו מיום 5.3.17. בתחילה הנאשם התקשה לשתף פעולה בהליך הטיפולי וגילה חשדנות כלפי המטפלים, אולם בהמשך הוא עמד בתנאי הטיפול באופן מלא וקיבל משובים חיוביים מגורמי הטיפול ומחברי הקבוצה. שירות מבחן ביקש לדחות את הדיון על מנת להמשיך ולבחון את התקדמותו הטיפולית. כמו כן עלה מהתסקיר, כי הנאשם היה מעורב בהימורים וצבר חובות בהיקף 180,000 ₪ בשוק האפור, וכן 30,000 ₪ לחברות הסלולר. על כן הוא ביקש להתרחק מסביבת מגוריו, לעבור לצפון ולעבוד על מנת לפרוע את חובותיו.

11. אשר לגורמי הסיכון והסיכוי לשיקום: מחד, ציין קצין המבחן, כי הנאשם בעל דפוסי התנהגות אנטי סוציאליים, הכוללים מעורבות בפליליים מגיל צעיר. מנגד, הנאשם עומד לפני השלמת הליך טיפול ממושך במסגרת סגורה, בה התמיד לראשונה בחייו ועמד בתנאי המקום, על אף הקשיים הרבים שהיו לו, והנאשם הביע רצון להתרחק מהחברה אליה הוא השתייך. מאחר ששירות המבחן סבר, שאם ישלים הנאשם את הליך הטיפול במסגרת ההוסטל וישתלב בהליך טיפול לשליטה בכעסים, הסיכון ממנו יפחת, הומלץ להטיל עליו עונש של מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, וצו מבחן למשך שנה.

12. מאחר שתלוי ועומד כנגד הנאשם מאסר מותנה של 12 חודשים, המלצת שירות המבחן לא היתה רלוונטית למצבו המשפטי של הנאשם. ב"כ הנאשם ביקש בישיבת יום 8.2.18 להפנות את הנאשם בשנית לשירות המבחן, וזאת על מנת שימשיך בהליך הטיפול. באותו הדיון הנאשם הביע רצון להמשיך בתהליך זה, ולעבוד ולהיכנס למסגרות טיפוליות בצפון, על מנת לא לחזור לסביבתו בבית שמש. כמו כן ביקש הוא להוכיח, כי הוא מתמיד בדרך השיקום. ב"כ המאשימה התנגדה לכך וביקשה לטעון לעונש באותו המועד. מאחר שהמלצת שירות המבחן לא התאימה למצבו המשפטי של הנאשם, ומאחר שהוא לא השלים את הליך הטיפול, החלטתי לקבל תסקיר משלים בטרם יישמעו הטענות לעונש והדיון נדחה לשם כך.

13. מתסקיר שירות המבחן מיום 14.6.18 עולה, כי הנאשם השלים שנת טיפול במסגרת הקהילה הטיפולית ועבר להוסטל המשך בבית שמש, השתלב בתעסוקה במפעל באזור, וכן משולב בקבוצה טיפולית במסגרת ההוסטל. עוד עלה מהתסקיר שהנאשם עומד בחוקי ההוסטל, מצליח לשמור על רצף תעסוקתי, מגלה אחריות ואכפתיות ומצליח לזהות את רגשותיו בצורה ברורה ומדויקת ביחס לעבר. הנאשם עובר שינוי דפוסי התנהגות ומיישם כלים טיפוליים שרכש בקהילה לצורך וויסות רגשותיו. הנאשם משתתף בקביעות ומשתף פעולה הן בטיפול קבוצתי והן בטיפול פרטני, וביקש להמשיך את שהייתו בהוסטל עד לחודש ספטמבר, וכי הקהילה אישרה זאת. הנאשם סגר את חובותיו בהוצאה לפועל, עבר מבחן תיאוריה, מתחיל ללמוד נהיגה מעשית ומעוניין ללמוד את מקצוע טכנאות מזגנים. באשר לעבירה, הנאשם מבין כי פעל בצורה אלימה, חש חרטה על מעשיו ולוקח אחריות

מלאה עליהם, אף מעוניין לפצות את המתלונן על הנזק שגרם לו. עוד הוסיף קצין המבחן, כי מגיליון ההרשעות הקודמות מיום 1.6.18 עולה, כי לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים מאז ביצוע העבירה.

14. בסופו של יום המליץ קצין המבחן, כי יוארך המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד הנאשם וכן על הטלת עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב של 250 שעות לצד צו מבחן למשך שנה ופיצוי כספי למתלונן.

טענות הצדדים לעונש

15. ב"כ המאשימה הדגישה את חלקו המרכזי של הנאשם בביצוע העבירה, אשר גרר את המתלונן בחולצתו, ערך עליו חיפוש משפיל וכן איים עליו. חומרה נוספת היא שהנאשם ביצע את העבירה, על אף שצבר הרשעות קודמות ושעה שמאסר על תנאי תלוי ועומד כנגדו. ב"כ המאשימה הגישה פסיקה לתמיכה בטענותיה, וטענה, כי מתחם העונש ההולם בנסיבות אלה נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר לצד הטלת עונשים של מאסר על תנאי ופיצוי.

16. ב"כ המאשימה הדגישה את הקושי של הנאשם בעבר לקחת אחריות, ועל כך שלא הביע אמפתיה לנפגע העבירה והתקשה בהליך הטיפול. עם זאת, לאור התקדמות הנאשם בהליך זה במהלך תקופת הדחייה, ביקשה למקם אותו בשליש התחתון של המתחם ולצד זה להטיל עליו מאסר על תנאי ופיצוי, וכן להפעיל את המאסר המותנה במצטבר.

17. מנגד טען ב"כ הנאשם, כי הנאשם עבר שיקום מהותי ואמתי. הוא עבר הליך גמילה קשה מאוד, שהיה בקהילה הטיפולית במשך תקופה ארוכה, תקופה שהיא ארוכה יותר מתקופת מאסר שהיתה מוטלת עליו לו היה בוחר שלא לעבור הליך של שיקום. בנוסף, הנאשם היה עצור במשך כשלושה חודשים עד ששוחרר (מיום האירוע 7.12.16 ועד ליום 5.3.16), ומאז הוא שוהה בקהילה הטיפולית. כך שלמעשה הוא מורחק מהחברה למשך כ-15 חודשים. לדבריו, תקופה זו, היא קרובה לעונש אליו עותרת המאשימה. ב"כ הנאשם סבר שאין תוחלת בשליחת הנאשם למאסר היום, לאחר שעבר שינוי כה מבורך וגייס כוחות בפעם הראשונה בחייו לצאת ממעגל העבריינות.

18. אשר למתחם העונש ההולם טען, שהפסיקה שאליה הפנתה ב"כ המאשימה אינה רלוונטית, בהתחשב בעבירה בה הורשע הנאשם בסופו של יום. בהתחשב בטיב העבירה ובנסיבותיה, סבר ב"כ הנאשם, שהרף התחתון של המתחם צריך להתחיל ממספר חודשי מאסר בעבודות שירות, והגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו. ב"כ הנאשם אף הגיש פסיקה, לעניין חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, במקרים בהם הורשעו נאשמים בעבירות שוד, וסבר שיש ללמוד קל וחומר ממקרים אלה לעניינו של הנאשם.

19. הנאשם בדברו האחרון ציין, כי הוא ביקש לשהות בהוסטל עוד שלושה חודשים, על אף שיכול היה לסיים את ההליך שבועיים עובר לדיון. הנאשם הוסיף וציין, כי הוא מטפל בעניינו, עומד לשכור דירה הרחק מבית שמש, באזור הצפון, הוא מעוניין ללמוד את מקצוע טכנאות מזגנים במימון הקהילה, ומעוניין להתקדם בהליך הטיפול. הנאשם הדגיש שהוא למד מהטעויות אשר עשה בעבר וכעת מבין שהתמכרותו לסמים ולאלכוהול, היא זו

שהובילה להתנהלותו העבריינית. הנאשם מסר שהוא כעת מודע לעצמו, יודע מהן שאיפותיו, הוא בוחן את התנהגותו ומבין את הטעויות שעשה, ויודע כעת שניתן להתנהל באופן שונה.

מתחם העונש ההולם

20. על פי סעיף 40 ב'לחוק העונשין העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

21. העבירה בה הורשע הנאשם, היא עבירה מסוג פשע, שהעונש המרבי הקבוע בצדה, הוא עד חמש שנות מאסר. הערכים שנפגעו מביצוע העבירה הם ההגנה על קניינו של הפרט, השמירה על בטחונו והשמירה על הסדר הציבורי.

22. בית המשפט העליון חזר לא אחת על מדיניות הענישה המתחייבת בעבירות מסוג זה, שיהא בה כדי להרתיע את הנאשמים ואת הרבים וכן כדי להגן על שלום הציבור ועל ביטחונו (ר' ע"פ 1938/13 **גרבאן נ' מדינת ישראל** (27.2.2014)).

23. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, חלקו של הנאשם היה דומיננטי באירוע, ביחד עם נאשם 2 הוא ניגש למתלונן והרחיק אותו מחברו ארז על ידי תפיסתו בחולצתו וגרר אותו למדרגות שממול המכולת ואיים עליו שיבוא לפני שיכה אותו. לא זו אף זו, הוא המשיך להשפיל את המתלונן, בכך שערך חיפוש ידני על גופו לאחר שדרש לדעת מה יש בכיסיו. המתלונן בשל חששו הוציא מכיסו מפתחות, מצית וטלפון נייד. לאחר מכן המשיך הנאשם באיומיו כלפי המתלונן, ואמר לו "אתה רוצה שאני אדקור אותך" ובהמשך שב ואיים עליו באומרו, שאם תגיע אליו משטרה אז הוא "ידקור אותו מבפנים ובכול הגוף" וכן נטל את מכשיר הטלפון הנייד של המתלונן. המקרה דנן מהווה דוגמה לתופעה הפסולה של פגיעה בביטחונם של אדם על רקע סכסוך כספי. התנהלות זו של הנאשם מבטאת את החומרה היתרה הגלומה במעשיו: הנאשם איים על המתלונן, הטיל עליו מורה וגרם לו לתת לו את הטלפון הנייד. בנקל ניתן לשער את עגמת הנפש שנגרמה למתלונן כתוצאה ממעשים אלה, את תחושות אזלת היד, חוסר האונים וההשפלה שהמתלונן חווה בשעה שהנאשם ביקש לשלול את קניינו, תוך ניצול חולשתו והיעדר יכולתו להתייצב מולו. יש לשקול את הנזק שנגרם ממעשי הנאשמים למתלונן, בעיקר פגיעה בתחושת הביטחון שלו. מנגד לקולה, יש להתחשב בכך שאין המדובר באלימות שנמצאת ברף חומרה גבוה, ולא נגרם כתוצאה ממנה נזק גופני למתלונן. כן נתתי דעתי לעובדה שלמעשיו של הנאשם לא נלווה תכנון מיוחד או תכנון מוקדם, וכי אלה בוצעו בצורה ספונטנית לאחר שפגש במתלונן ובחברו.

24. שוויו של הטלפון הנייד לא פורט בכתב האישום המתוקן (אלא רק סוגו), אולם בכל מקרה ראוי לזכור את המעמד המיוחד שקנו הטלפונים הניידים בחיינו, ויפים בעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 8627/14 **נתן דבראש דביר נ' מדינת ישראל**, (14.07.2015):

"... הסמארטפון הפך זה מכבר לידידו הטוב של האדם. דומה כי לא תהא זו הפרזה לומר כי בטלפון הסלולרי טמון סיפור חייו של האדם בהאידינא, באשר אצורים בתוכו רגעים וזכרונות משמעותיים מחייו של אדם, לצד מידע ופרטים חיוניים לתפקודו היומיומי... בין אם הדבר רצוי ובין אם לאו, לא ניתן להתכחש למעמד שתפס הסמארטפון בחיי חלקים נכבדים בציבור. כאמור, הסמארטפון משמש גם כמחשב, גם כמצלמה, גם כטלפון ועוד פונקציות רבות, בגינם נתפס המכשיר בעיני רבים ל"צינור" אל העולם שבחוץ, ואף לפלטפורמה באמצעותה אנשים מנהלים מערכות יחסים חברתיות. מכאן הקשר העמוק, לעיתים עד כדי תלות, בין בעל המכשיר לסמארטפון שלו. לא יפלא כי מחקרים עדכניים מלמדים כי חלקים ניכרים באוכלוסייה סובלים מרמות משתנות של חרדה מאובדן המגע עם הטלפון הסלולארי, מהפחד שלא להיות זמין. התופעה מוכרת כיום כ'נומופוביה' ('No-Mobile-Phone Phobia'), וזכתה כבר לערך ב'ויקיפדיה'."

25. ביחס למדיניות הענישה הנוהגת, הגיש כל אחד מהצדדים, שורה של פסקי דין, שדנו בענייניהם של נאשמים שהורשעו בעבירה זו וחלקם גם בעבירות נוספות. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה משתרעת על פני ספקטרום מגוון ורחב, הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד לעונשים של 18 חודשי מאסר ואף יותר מכך. במקרים בהם הוטל עונש כבד יותר, היה זה, על-פי רוב, עקב נקיטת אלימות פיזית חמורה; שימוש בנשק לשם איום; או ריבוי עבירות, ואין כך הם פני הדברים במקרה דנן. פסקי הדין אותם הגישה המאשימה כולל נסיבות ביצוע עבירות חמורות יותר מהנסיבות בענייננו.

26. בע"פ 5291/12 מוחמד אבו האני נ' **מדינת ישראל** (12.11.12) בית המשפט העליון החליט להקל עם נאשם שהורשע בעבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה ואיסור משחקים, בגין נטילת כסף של הנאשם מהקופה במועדון שבו מתקיימים משחקים אסורים. בשל העדפת שיקולי שיקום, על פני אינטרס ההרתעה של הכלל, הומר עונש של 3 חודשי עבודות שירות ב-220 שעות של"צ.

בע"פ 7538/11 **ג'קי גיגי נ' מדינת ישראל** (21.02.12) אישר בית המשפט העליון עונש של 8 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על נאשם שהורשע בשתי עבירות של דרישת נכס באיומים ובעבירה של היזק בזדון, וזאת בנסיבות בהן עשה הנאשם שימוש בסכין ושעה שנזקף לחובתו עבר פלילי. עוד הופעלו ארבעה חודשי מאסר על תנאי שהוטלו עליו בתיק קודם באופן מצטבר, כך שעל המערער היה לרצות 12 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נכנס בלילה לחנות, ואיים באמצעות מזלג על המתלוננת, שתמסור לו את כספי הקופה בסך 900 ₪, ואת מכשיר הטלפון שלה, ושבר את האינטרקום בחנות. המערער צירף תיק נוסף בגין עבירות איומים והטרדה באמצעות טלפון, ותיק בגין החזקת סם לצריכה עצמית, והענישה התייחסה לכלל התיקים.

27. בע"פ 4168/09, 4200/09 **נתנאל פרץ ואופיר אבריאן נ' מדינת ישראל** (1.10.09), אישר בית המשפט העליון עונשים של 6 ו-4 חודשי עבודות שירות, על שני לוחמי מג"ב שנטלו שלא כדין את רכושם של שוהים בלתי חוקיים והורשעו בעבירות של שימוש לרעה בכוח המשרה, תקיפה כדי לבצע פשע ודרישת נכס באיומים.

28. בע"פ 568/15 **תקווה נ' מדינת ישראל** (16.3.15) בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם לאחר שהסנגור חזר בו מן הערעור לאור שמיעת הערות בית המשפט העליון. הנאשם הורשע בעבירה של דרישת נכס באיומים וכן היזק במזיד. מתחם העונש ההולם נקבע בין ששה חודשי מאסר שיכולו שירות לבין 30 חודשי מאסר. הנאשם הגיע לבית המתלונן במטרה לגבות חוב עבור חברו. משלא נענה, דרש מהמתלונן את הטלפון הנייד שלו וכשסירב, לקח הנאשם מהמטבח פצירה וניסה באמצעותה להוציא ממכשיר הטלפון את כרטיס ה"סים". לאחר שהמתלונן לקח את הטלפון בחזרה, תפס אותו הנאשם בחולצתו, הצמיד הפצירה לצווארו ואיים עליו בפגיעה בו, תוך שהוא דורש ממנו שייתן לו את המכשיר ובסופו של דבר לקחו ויצא מהבית. תסקיר שירות המבחן המליץ להימנע ממאסר בפועל או בעבודות שירות, שיפגעו ביכולתו להתפרנס ובהליך השיקום. הומלץ על הארכת המאסר המותנה והטלת ענישה של צו של"צ בהיקף של 250 שעות, וצו מבחן של שנה. בית המשפט השית על הנאשם עונש מאסר של ששה חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות.

29. בע"פ 9218/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (05.06.12), הקל בית המשפט העליון בעונשו של נאשם אשר הורשע בעבירות של דרישת נכס באיומים, והחזקת סכין שלא כדין, והעמידו על 9 חודשי מאסר תחת 12 חודשים שהוטלו על-ידי בית המשפט המחוזי. באותו מקרה דובר על ניסיון ליטול מחשב נייד מידיהם של קטינים, וזאת באיומי סכין. בית המשפט העליון קבע, כי יש להעמיד את העונש על תשעה חודשי מאסר נוכח שיקולי שיקום.

30. בת"פ (מחוזי נצרת) 42172-06-13 **מדינת ישראל נ' היב** (9.10.13) הורשע הנאשם בעבירה של דרישת נכס באיומים, וכן בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות. באותו מקרה הנאשם תדלק את רכבו בתחנת דלק, מבלי שהתכוון לשלם עבור התדלוק. בסיום התדלוק ניגש המתלונן לגבות תשלום מהנאשם והאחרון שלף סכין משוננת, אחז אותה בידו באופן מאיים כלפי המתלונן, ונמלט מהמקום מבלי לשלם. מתחם הענישה בגין עבירה נקבע לטווח שבין **ששה חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל**. בסופו של יום, הוטל עליו עונש מאסר של 12 חודשים, וכן 12 חודשי מאסר על תנאי.

31. בת"פ (מחוזי חיפה) 3698-11-14 **מדינת ישראל נ' חנונוב** (18.6.15), הנאשם הורשע בעבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה, החזקת סכין שלא כדין והיזק בזדון. הנאשם דרש מהמתלוננים, שהם הוריו, ₪ 300 באיומים, כשהוא מאיים על אביו במכת אגרוף ובשימוש בסכין מטבח ובמספרים. תסקיר שירות המבחן העלה, כי הוא החל בהליך טיפולי וכדי לאפשר את המשך התהליך, המליץ על צו מבחן לצד הטלת עונש של שירות לתועלת הציבור. מתחם הענישה שנקבע היה בין עונש של של"צ, **לבין 12 חודשי מאסר בפועל**. בסופו של יום, הוטל עליו צו מבחן למשך 24 חודשים וצו של"צ של 180 שעות.

32. בת"פ 13846-08-12 **מדינת ישראל נ' בסול** (17.2.13) נדון הנאשם לצו של"צ של 200 שעות בגין עבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה והפרת הוראה חוקית. המדובר במי שניגש לקטין ודרש ממנו את אופניו, ומסירב הקטין להביא לו את אופניו, דחפו ונטלם בכוח.

33. לאחר ששקלתי את מידת הפגיעה בערכים המוגנים, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ואת מדיניות הענישה הנהוגה, באתי לכלל מסקנה כי **מתחם העונש ההולם** בגין האירוע נושא התיק דנן, **נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ל-18 חודשי מאסר בפועל**.

חריגה ממתחם העונש ההולם

34. המחוקק קבע בסעיף 40ד' לחוק, כי גם במקרה בו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתירה, אם הנאשם השתקם, או שיש סיכוי של ממש שישתקם, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, יכול בית המשפט לקבוע כי העונש שיוטל על הנאשם יחרוג ממתחם העונש ההולם, וזאת מטעמי שיקום.

35. אני סבורה, כי הליך השיקום אשר עבר הנאשם במסגרת ההליך שלפניי נכנס בגדר חריג זה. אמנם התסקיר הראשון לא היה חיובי, אולם בהמשך הנאשם עבר הליך טיפולי מזה שנה, במסגרת שירות המבחן וקצין המבחן התרשם שתהליך זה, מקטין את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד, על כן קצין המבחן המליץ לאפשר לנאשם להתמיד בתהליך. במהלך תקופת הדחיה הנאשם התמיד בדרך השיקום, גילה אחריות ורצינות, ועשה מאמצים רבים לשינוי. הנאשם הוכיח כי הוא לא חזר לבצע עבירות נוספות, מאז האירוע מושא כתב האישום.

36. לכך מצטרף גילו הצעיר של הנאשם, העובדה שהודה במיוחס לו, ובכך הביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר וייתר את הצורך בהעדת המתלונן. כן נתתי דעתי לנסיבות חייו של הנאשם, כפי שאלה נפרסו בתסקירי שירות המבחן ובשלב הטיעונים לעונש; ולפרק הזמן שחלף מאז שהנאשם ביצע את המעשים המיוחסים לו. כמו כן, הנאשם היה עצור כשלושה חודשים מאחורי סורג ובריאח ובמשך תקופה נוספת היה נתון תחת תנאים מגבילים מחמירים. כן התחשבתי בהמלצת שירות המבחן.

37. מנגד ולחומרה, שקלתי את עברו הפלילי של הנאשם (ת/1). כך, חרף גילו הצעיר צבר הנאשם באמתחתו שלוש הרשעות קודמות, וזאת בעבירות מתחום הרכוש, אלימות והפרת הוראה חוקית. לא זו אף זו, אלא שהנאשם הספיק לרצות זה מכבר מאסר בפועל לתקופה לא מבוטלת. למעשה, עברו הפלילי של הנאשם מלמד אודות אורח החיים השולי אותו הוא ניהל מזה כמה שנים, ועל כך שנעדר היה כל מורא מפני רשויות החוק.

38. נגד הנאשם תלוי ועומד מאסר מותנה של 12 חודשים במסגרת ת"פ 47375-07-15 בגין כל עבירת רכוש מסוג פשע. כך שלפני בית משפט עומדות שתי אפשרויות- הטלת עונש שלא יפחת מ-12 חודשי מאסר או אימוץ המלצת שירות המבחן והטלת עונש שיקומי. בשל אורך תקופת המאסר המותנה, הטלת ולו יום אחד של מאסר תחייב הפעלת המאסר המותנה במלואו.

39. במקרה זה החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, ולהסתפק בעונש של של"צ, צו מבחן, פיצוי והארכת המאסר המותנה, וזאת נוכח כבדת הדרך המשמעותית אותה עבר הנאשם, שזו הפעם הראשונה מאז גיל 14 שהוא נגמל מהתמכרותו לסמים ולאalkohol, הוא עובד, והתנתק מהחברה השולית. שליחתו למאסר תשיג לאחר הליך זה

ותפגע באופן משמעותי בהליך השיקום והשתלבותו בחברה.

40. לצד האמור, ועל מנת שחומרת מעשיו של הנאשם תמצא את ביטויה בענישה שתושת עליו, מצאתי לחרוג מהמלצת שירות המבחן בכל הנוגע להיקף שעות השירות לתועלת הציבור.

41. יצוין, כי העובדה שתלוי ועומד כנגד הנאשם צו מבחן וצו של"צ וכי נסיגה מהליך השיקום, יכולה להוביל להפקעתם, והטלת עונש מאסר ממושך תחתם, וכן העובדה שכעת יהיה תלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה חב הפעלה, כל אלה מהווים תמריץ לנאשם להתמיד בדרך השיקום. ככול שיכשל חלילה, יוכל בית המשפט למצות עמו את הדין ולגזור את עונשו בתוך גדרי מתחם העונש ההולם.

42. יוער, כי יש לאבחן בין הנאשם לנאשם 2, שכן נאשם 2 צעיר על סף גיל הקטניות, שעמד לפני גיוס ועבר הליך של שיקום ובהתחשב בחלקו הפחות מרכזי בביצוע העבירות וכן בכך שהודה בעבירה של איומים והדחה בעדות, שהן עבירות מסוג עוון, בהמשך הוא השתלב בשירות צבאי קרבי, על כן משך השעות שהוטל עליו קטן מזה שהוטל על הנאשם.

43. אשר על כן, לאחר ששקלתי את השיקולים לחומרה ולקולה אני דנה את הנאשם לעונשים כדלהלן:

א. המאסר המותנה שהוטל על הנאשם בת"פ 47375-07-15, מוארך למשך שנתיים מהיום.

ב. אני מטילה על הנאשם שירות לתועלת הציבור בהיקף של 600 שעות על פי תוכנית שתגובש על ידי שירות המבחן ותוגש לאישורי, בתוך 30 יום מהיום, ללא צורך בדיון נוסף.

ג. צו מבחן בהתאם למשך שנה מהיום. במהלך תקופה זו יהיה הנאשם נתון לפיקוח שירות המבחן, ויהיה עליו למלא אחר הוראותיו לרבות שיתוף פעולה עם כל הליך טיפולי כפי ששירות המבחן ימצא לנכון.

הנאשם מוזהר, כי אם לא ימלא אחר הוראות צו השירות לתועלת הציבור או צו המבחן, יהיה בית המשפט רשאי להפקיעם ולהטיל עליו עונש אחר תחתם.

ד. הנאשם יפצה את המתלונן בסך 3,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.1.19.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' תשרי תשע"ח, 17 ספטמבר 2018, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.

חתימה